

कक्षा - अष्टम (VIII)

[पत्र - लेखनम्]

अवधि - एक घण्टा

1. पितरं प्रति लिखितं पत्रं मञ्जूषायां प्रदत्त-शब्दैः पूरयन्तु-

परीक्षाभवनतः

तिथिः

आदरणीयाः पितृचरणाः,

सादरं प्रणामाः

अत्र कुशलं तत्र (i)। समाचारः अयम् अस्ति यत् मम (ii) परिणामः
उद्घोषितः। भवान् (iii) प्रसन्नः भविष्यति यत् अहं (iv) प्रथम-स्थानं प्राप्तवान्।
सफलता-समाचारं (v) प्राप्तुं भगिनीश्च श्रावयतु भवान्। पूज्याः मातृचरणयोः मम प्रणामाः सन्तु।

भवताम् आज्ञापालकः पुत्रः

अनुजः

मञ्जूषा

मातरं, अर्धवार्षिक-परीक्षायाः,

अस्तु, ज्ञात्वा, परीक्षायाम्

2. मित्रं प्रति लिखितं पत्रं मञ्जूषायां प्रदत्त-शब्दैः पूरयन्तु-

वी-3/90 अशोकविहारतः

तिथिः

प्रिय मित्र संजय !

सस्नेह-नमस्ते.

अत्र कुशलं तत्र (i)। अधुना (ii) अयम् यत् अस्मिन् ग्रीष्म-अवकाशे
(iii)अवश्यम् एव मम गृहम् आगच्छतु। वयं (iv) अवकाशं यापयिष्यामः। आशां
(v) यत् भवान् मम प्रार्थनां स्वीकृत्य शीघ्रम् एव उत्तरं दास्यति। गृहे माता-पित्रोः चरणयोः
मम प्रणामाः कथनीयाः।

भवतां मित्रम्

विनयः

मञ्जूषा

करोमि, अस्तु, मिलित्वा,

समाचारः, भवान्

3. भवतः पुत्रः सन्तुलितभोजनं न सेवते। पुत्रं सन्तुलितभोजनं सेवन्तं लिखितं पत्रं मञ्जूषायाः
दत्तैः शब्दैः पूरयित्वा पुनः लिखन्तु-

343, दिलशादनगरम्
मध्यप्रदेशः

तिथिः

प्रियपुत्र प्रशान्त !
स्नेहाशीष ।

मातुः पत्रेण (i) यत् भवान् सन्तुलितं (ii) न सेवते। एतत् तु न उचितम् ।
शरीरस्य (iii) सन्तुलितभोजनम् अनिवार्यम् । यदि भवान् सन्तुलितभोजनं न (iv)
तदा अस्वस्थः भविष्यति। भवान् पुनः इत्थम् न (v) इति अहम् चिन्तयामि ।

शुभचिन्तकः
भवतः पिता

मञ्जूषा

सेवते, करिष्यति, ज्ञातम्, स्वास्थ्याय, भोजनम्

4. प्रातः भ्रमणे स्तस्वस्थाय अवश्यम् इति विषयम् अधिकृत्य मित्रस्य कानं प्रति लिखितं पत्रं
मञ्जूषायां दत्तैः शब्दैः पूरयित्वा पुनः उत्तरपुरित्वायां लिखन्तु-

113, अशोकनगरम्
कानपुरम्

तिथिः

प्रियमित्र सलिल !
सप्रेम नमोनमः ।

अत्र कुशलं तत्र (i) । त्वया (ii) यत् त्वं (iii) ज्ञातः।
एतद् तु न शोभनीयम् । आलस्यस्य त्यागः तु अनिवार्यः । एतदर्थं प्रातः (iv) आवश्यकम् ।
प्रातः भ्रमणेन जनः सक्रियः भवति। भवान् मम एतं (v) मनसि अवधार्य भ्रमणाय गमिष्यतीति
इति मे आशा ।
मातृपितृभ्यां मम प्रणामः।

भवदीयः मित्रम्
अनुजः

मञ्जूषा

आलस्ययुक्तः, भ्रमणम्, परामर्शं
अस्तु, लिखितम्

कक्षा अष्टम (viii)

विषय :संस्कृतम्

[तत् एवं इदम् शब्द रूपों पर आधारित]

I. उचित विभक्तिः ,वचनम् ,लिङ्गम् च लिखत -

क्रम संख्या	शब्दः	मूल शब्दः	विभक्तिः	वचनम्	लिङ्गम्
1.	तस्मै				
2.	तस्याम्				
3.	कयोः				
4.	कासु				
5.	ताभिः				
6.	तस्यै				
7.	कया				
8.	कस्मिन्				

ii. ‘इदम् ‘ सर्वनामशब्दस्य उचितं रूपं लिखत -

1. षष्ठी ,बहुवचनम् , स्त्रीलिङ्गम् =
2. तृतीया , बहुवचनम् ,स्त्रीलिङ्गम् =.....
3. प्रथमा ,बहुवचनम् , पुल्लिङ्गम् =.....
4. सप्तमी ,एकवचनम् , स्त्रीलिङ्गम् =.....
5. द्वितीया ,बहुवचनम् , पुल्लिङ्गम् =

iii. 'तत्' 'सर्वनामशब्दस्य उचितं रूपं लिखत -

1. षष्ठी ,बहुवचनम् , पुल्लिङ्गम् =
2. तृतीया , बहुवचनम् , पुल्लिङ्गम् =.....
3. प्रथमा ,बहुवचनम् , स्त्रीलिङ्गम् =.....
4. सप्तमी ,एकवचनम् , पुल्लिङ्गम् =.....
5. द्वितीया ,बहुवचनम् , स्त्रीलिङ्गम् =.....

iv. उचित विभक्तिपदेन रिक्तस्थानानि पूरयत -

1. अहम् (अनया / अस्या :) सह गच्छामि ।
2. (इमान् / इदान्) वृक्षान् परितः छात्राः क्रीडन्ति ।
3. सः (अनेन / अनया) कलमेन पत्रम् लिखति ।
4. धिक् (तान् / तानि) दुष्टान् ।
5. (तम् / तस्मै) गुरवे नमः ।
6. नृपः (अस्मै / अस्यै) भिक्षुकाय भोजनम् यच्छति ।
7. खगाः (तस्मिन् / ते) नीडे वसन्ति ।
8. (इमे / इमाः) मत्स्याः जलम् विना न जीवन्ति ।
9. (सः / तः) एकः चतुरः बालकः अस्ति ।
10. (इदम् / अयम्) मम विद्यालयः अस्ति ।